

Μητροπολίτης Διοκλείας Κάλλιστος (Γουέαρ): Ο Θεός ως αιωνιότητα [μέρος 1ο]

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη](#)

Η Προσκύνηση του Αρνίου (Αποκάλυψη, κεφ. 4-5). Μικρογραφία από (ορθόδοξο) ισπανικό χειρόγραφο του 10ου αιώνα περίπου.

«Μνήσθητί μου, Κύριε, όταν έλθης εν τη βασιλεία σου» (Λουκ. 23,42).

“Σ’ όλες τις ψυχές που αγαπούν το Θεό, σ’ όλους τους αληθινούς Χριστιανούς, θάρθει κάποιος πρώτος μήνας του Χρόνου, σαν τον Απρίλη, μια μέρα ανάστασης.” (Ομιλίες του Αγ. Μακαρίου).

“Όταν ο Αββάς Ζαχαρίας επρόκειτο να πεθάνει, τον ρώτησε ο Αββάς Μωυσής: «Τι βλέπεις;» Και ο Αββάς Ζαχαρίας απάντησε: «Πάτερ, δεν είναι καλύτερα να μην πω τίποτε;» «Ναι, παιδί μου», είπε ο Αββάς Μωυσής, «είναι καλύτερα να μην πεις τίποτε».(Αποφθέγματα των Πατέρων της Ερήμου).

“Ο λόγος είναι το όργανο αυτού του κόσμου. Η σιωπή είναι το μυστήριο του μέλλοντος αιώνος.” (Άγ. Ισαάκ ο Σύρος).

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΠΛΗΣΙΑΖΕΙ

«Προσδοκώ ανάστασιν νεκρών και ζωήν του Μέλλοντος Αιώνας». Στραμένο προς το μέλλον, το «Πιστεύω» τελειώνει με μια νότα προσδοκίας. Αλλά, αν και τα Έσχατα πράγματα θάπρεπε ν’ αποτελούν το σημείο για μια συνεχή αναφορά σ’ όλη αυτή την επίγεια ζωή, δεν μπορούμε να μιλήσουμε με καμιά λεπτομέρεια για την πραγματικότητα του Μέλλοντος Αιώνας. «Αγαπητοί», γράφει ο άγ. Ιωάννης, «νυν τέκνα Θεού εσμέν, και ούπω εφανερώθη τι εσόμεθα» (Α’ Ιω. 3,2). Μεσ’ από την πίστη μας στο Χριστό, αποκτάμε πότε-πότε μια ζωντανή, προσωπική σχέση με το Θεό· και ξέρουμε, όχι σαν υπόθεση, αλλά σαν πραγματικό γεγονός εμπειρίας, ότι αυτή η σχέση ήδη έχει μέσα της τα σπέρματα της αιωνιότητας. Αλλά σαν τι μοιάζει το να μη ζει κανείς μέσα στη ροή του χρόνου παρά μέσα στο αιώνιο Τώρα, όχι κάτω από τις συνθήκες της πτώσης αλλά μέσα σ’ ένα σύμπαν όπου ο Θεός είναι «τα πάντα τοις πάσι» -απ’ αυτό έχουμε μόνο μερικές λάμπεις μα όχι καθαρή αντίληψη· κι έτσι θάπρεπε πάντα να μιλάμε με προσοχή, σεβόμενοι την απαίτηση της σιωπής.

Υπάρχουν όμως τουλάχιστον τρία πράγματα που έχουμε το δικαίωμα να βεβαιώσουμε δίχως αμφιβολία· ότι ο Χριστός θα ξανάρθει μέσα σε δόξα· ότι με τον ερχομό του θ’ αναστηθούμε από τους νεκρούς και θα κριθούμε· και ότι «της βασιλείας αυτού ουκ έσται τέλος» (Λουκ. 1,33).

Πρώτα, λοιπόν, η Γραφή και η Ιερή Παράδοση μας μιλούν πολλές φορές για τη Δευτέρα Παρουσία. Δεν μας δίνουν λαβές για να υποθέσουμε ότι, μέσω μιας σταθερής προόδου μέσα «στον πολιτισμό», ο κόσμος θα καλυτερεύει, βαθμιαία, μέχρις ότου το ανθρώπινο γένος καταφέρει να εγκαταστήσει τη βασιλεία του Θεού πάνω στη γη. Η Χριστιανική άποψη για την ιστορία του κόσμου είναι τελείως αντίθετη σ’ αυτό το είδος της εξελικτικής αισιοδοξίας. Αυτά που διδαχτήκαμε να περιμένουμε είναι: καταστροφές στο φυσικό κόσμο, συνεχείς πόλεμοι μεταξύ των ανθρώπων, σύγχυση και απόσταση ανάμεσα σ’ αυτούς που καλούν τους εαυτούς τους Χριστιανούς (βλ. ιδιαίτερα Ματθ. 24,3-27). Αυτή η περίοδος της αναταραχής

θα κορυφωθεί με την εμφάνιση του «ανθρώπου της αμαρτίας» (Β' Θεσ. 2,3-4) ή Αντίχριστου, που, σύμφωνα με την παραδοσιακή ερμηνεία στην Ορθόδοξη Εκκλησία, δεν θα είναι ο ίδιος ο Διάβολος, αλλά ένας άνθρωπος, ένας αληθινός άνθρωπος, στον οποίο θα είναι συγκεντρωμένες όλες οι δυνάμεις του κακού και που για ένα διάστημα θα κρατήσει ολόκληρο τον κόσμο κάτω από την εξουσία του. Η σύντομη βασιλεία του Αντιχρίστου θα τερματιστεί απότομα με τη Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου, τούτη τη φορά όχι με τρόπο κρυφό, όπως στη γέννησή του στη Βηθλεέμ, αλλά καθημένου εκ δεξιών της δυνάμεως και ερχομένου επί των νεφελών του ουρανού» (Ματθ. 26,64). Έτσι η πορεία της ιστορίας θα φτάσει σ' ένα ξαφνικό και δραματικό τέλος, με μian άμεση παρέμβαση από το θείο χώρο.

Ο ακριβής χρόνος της Δευτέρας Παρουσίας μας είναι κρυφός: «ουχ υμών εστι γνώναι χρόνους ή καιρούς ους ο Πατήρ έθετο εν τη ιδία εξουσία» (Πραξ. 1,7). Ο Κύριος θα έρθει «ως κλέπτης εν νυκτί» (Α' Θεσ. 5,2). Αυτό σημαίνει ότι, αποφεύγοντας την καιροσκοπία για την ακριβή ημερομηνία, πρέπει να είμαστε πάντα έτοιμοι και σε κατάσταση αναμονής. «Α δε υμίν λέγω, πάσι λέγω· γρηγορείτε» (Μαρκ. 13,37). Γιατί, άσχετ' αν το Τέλος έρθει αργά ή γρήγορα, στην ανθρώπινη χρονική κλίμακα είναι πάντα επικείμενο, πνευματικά πάντοτε πολύ κοντά. Πρέπει να έχουμε στις καρδιές μας μια αίσθηση ετοιμότητας. Με τα λόγια του Μεγάλου Κανόνος του Αγ. Ανδρέου Κρήτης, που διαβάζεται κάθε Τεσσαρακοστή, λέμε: Ψυχή μου, ψυχή μου, ανάστα, τι καθεύδεις; Το Τέλος εγγίζει, και μέλλεις θορυβείσθαι. Ανάνηψον ουν, ίνα φείσηταί σου Χριστός ο Θεός, ο πανταχού παρών και τα πάντα πληρών.

Η ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ

Δεύτερο, σαν Χριστιανοί πιστεύουμε όχι μόνο στην Αθανασία της ψυχής αλλά και στην Ανάσταση του σώματος. Σύμφωνα με την υπόδειξη του Θεού στην πρώτη μας δημιουργία, η ανθρώπινη ψυχή και το ανθρώπινο σώμα είναι αλληλεξαρτώμενα και κανένα δεν μπορεί να υφίσταται σωστά δίχως το άλλο. Σα συνέπεια της πτώσης, με το σωματικό θάνατο, αυτά τα δύο χωρίζονται, αλλ' αυτός ο χωρισμός δεν είναι τελικός και διαρκής. Στη Δεύτερη Έλευση του Χριστού, θα εγερθούμε απ' τους νεκρούς με την ψυχή μας και το σώμα μας· και έτσι, έχοντας ξανά ενωμένη την ψυχή με το σώμα, θα παρουσιαστούμε μπροστά στον Κύριό μας για την Τελική Κρίση.

Η Κρίση, όπως τονίζει με έμφαση το Ευαγγέλιο του Αγ. Ιωάννου, συνεχίζεται όλον τον καιρό σ' όλη τη διάρκεια της επίγειας ζωής μας. Όποτε, συνειδητά ή ασύνειδα διαλέγουμε το καλό, ήδη εισερχόμαστε προκαταβολικά στην αιώνια ζωή· όποτε

διαλέγουμε το κακό παίρνουμε μια πρόγευση από την κόλαση. Η Τελική Κρίση κατανοείται καλύτερα σαν η στιγμή της αλήθειας, οπότε το κάθε τι έρχεται στο φως, όταν όλες οι πράξεις της εκλογής μας αποκαλύπτονται μ' όλες τους τις συνέπειες, όταν αντιλαμβανόμαστε με απόλυτη διαύγεια ποιοι είμαστε και ποιο υπήρξε το βαθύ νόημα και ο σκοπός της ζωής μας. Κι έτσι, σύμφωνα μ' αυτή την τελική διευκρίνιση, θα εισέλθουμε -με την ψυχή και το σώμα ξαναενωμένα- στον ουρανό ή στην κόλαση, στην αιώνια ζωή ή στον αιώνιο θάνατο.

Ο Χριστός είναι ο κριτής· κι όμως, από μίαν άλλη άποψη, εμείς εκφέρουμε την κρίση για τους εαυτούς μας. Αν κάποιος είναι στην κόλαση, δεν είναι γιατί ο Θεός τον φυλάκισε εκεί, αλλά γιατί εκεί είναι ο τόπος που ο ίδιος διάλεξε να βρίσκεται. Οι χαμένοι στην κόλαση είναι αυτοκαταδικασμένοι, αυτοσκλαβωμένοι· σωστά έχει ειπωθεί ότι οι πύλες της κόλασης είναι κλειδωμένες από μέσα.

Είναι γραμμένο στους Ψαλμούς, «εάν καταβώ εις τον άδην πάρει» (Ψαλμ. 139,7)· και ο αγ. Ισαάκ ο Σύρος λέει: «Είναι λάθος να φανταζόμαστε ότι οι αμαρτωλοί στην κόλαση είναι αποκομμένοι από την αγάπη του Θεού». Η θεϊκή αγάπη βρίσκεται παντού και δεν αποδιώχνει κανένα. Εμείς, όμως, από τη δική μας πλευρά, είμαστ' ελεύθεροι ν' απωθήσουμε τη θεϊκή αγάπη: δεν μπορούμε ωστόσο να το κάνουμε δίχως να προξενήσουμε πόνο στους εαυτούς μας, και όσο πιο τελική είναι η απώθησή μας, τόσο πιο πικρή είναι η οδύνη μας.

συνεχίζεται...